

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет економічних наук
Кафедра економіки та підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

“31” VIII 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРЕНІНГ-КУРС «ОСНОВИ БІЗНЕСУ»**

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма «Бізнес у сфері послуг»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Розробник

Горобченко О.А.

Завідувач кафедри економіки та підприємництва

Кузьменко О.Б.

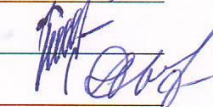
Гарант освітньої програми

Семенчук І.М.

В.о. декана факультету економічних наук

Філімонова О.Б.

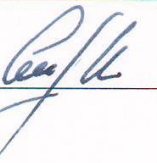
Директор Навчально-наукового інституту
післядипломної освіти

Норд Г.Л.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Основи бізнесу (тренінг - курс)	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
Спеціалізація (якщо є)	відсутня	
Освітня програма	«Бізнес у сфері послуг»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	обов'язкова, цикл професійної підготовки	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2020–2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичне заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	-	-
	30	-
	60	-
Відсоток аудиторного навантаження	33,3%	/ -
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Відсутня	
Форма підсумкового контролю	залік	

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: дати загальне уявлення про бізнес, розглянути його соціально-економічний зміст, розкрити механізм створення власної справи, показати процеси функціонування, інфраструктурного обслуговування і забезпечення бізнесу.

Основними завданнями тренінг-курсу є засвоєння теоретичних та організаційних основ бізнесу:

- вивчення основних понять, систем, і інструментарію бізнесу;
- пошук джерел нових ідей для бізнесу;
- набуття практичних навичок з розв'язання конкретних ринкових ситуацій виробничої, фінансової і комерційної діяльності бізнес-структур;
- формування вмінь щодо створення власної справи підприємницьких структур,
- пошуку шляхів підвищення ефективності бізнес-діяльності в сучасних умовах господарювання.

Очікувані результати навчання: В результаті вивчення дисципліни студент має знати:

- джерела пошуку нових бізнес-ідей;
- основні моменти прийняття рішення зайнятися бізнесом;
- сутність та головні етапи започаткування власного бізнесу;
- основні аспекти теорії, практики підприємницької діяльності та бізнес-планування;
- засади підприємницького типу мислення;
- загальні навички бізнесмена.

має вміти:

- формулювати мету, рушійні сили та ознаки бізнесу;

- генерувати і оцінювати бізнес-ідею;
- оцінити вигідність і перспективність бізнесу;
- йти на певний ризик,
- швидко реагувати на потреби ринку,
- спрямовувати власну справу на високі результати та лідируючі позиції;
- скласти бізнес – модель нового бізнесу.

Методологічна основа тренінг-курсу «Основи бізнесу» - це економічна теорія, яка служить науковою базою курсу основи бізнесу, забезпечує його необхідним науково-економічним апаратом, формує потребу використання знань у господарській практиці, де функціонують відносини бізнесу.

Програмні компетенції

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг у сфері бізнесу, підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності бізнесу у сфері послуг, підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 11. Здатність до прийняття рішень щодо організації та веденні бізнесу у сфері послуг, підприємництва та торгівлі в умовах ризику та невизначеності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій у бізнесі, в т. ч. у сфері послуг, підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 21. Демонструвати здатність до прийняття рішень щодо організації та веденні бізнесу у сфері послуг, підприємництва та торгівлі в умовах ризику та невизначеності.

2. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Практичні
1	Основне про бізнес	2
2	ТОП 16- загальних навичок бізнесмена, які варто почати розвивати	2
2	Головні стимули бізнесмена	2
3	Основні моменти прийняття рішення зайнятися бізнесом	2
4	14 самовиправдань, що заважають нам почати свій бізнес вже сьогодні	2
5	Формування місії власного бізнесу	2
6	Бізнес – ідеї та її критерії оцінки	2
7	Головні етапи створення власного бізнесу	2
8	Розвиток та ефективне управління бізнесу	2
9	Бізнес-модель нового бізнесу	2
10	Організація процесу бізнес-планування	2
11	Організаційні форми бізнесу	2
12	Організація власного бізнесу	2
13	Розрахунки, доходи та прибутки у бізнесі	2
14	Витрати у бізнесі	2
15	Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» (CVP) як інструмент оцінки перспектив бізнесу	2
	Всього за курсом	30

3. Зміст навчальної дисципліни

3.1. Плани аудиторних занять

Денна форма:

№	Тема заняття / план	Методи навчання
1	Основне про бізнес. 1. Суть бізнесу. 2. Мета бізнесу. 3. Рушійні сили бізнесу. 4. Основні ознаки бізнесу.	Робота в команді за роздрукованим опорним матеріалом, диспут, тестування
2	ТОП 16- загальних навичок бізнесмена, які варто почати розвивати 1. Навички XXI століття. 2. Основні навички бізнесмена. 3. Як працює нетворкінг. 4. Принципи та стилі лідерства у бізнесі. 5. 21 обов'язкових якостей лідера.	Робота в команді за роздрукованим опорним матеріалом, перегляд відео-ролику, диспут, тестування
3	Стимули у бізнесі 1. Стимулювання як інструмент управління мотивацією людини. 2. Форми стимулювання. 3. Основні стимули в практиці управління. 4. Основні стимули для бізнесмена.	Бесіда, перегляд відео-роликів та їх обговорення
4	Основні моменти прийняття рішення зайнятися бізнесом 1. Бізнес як ділова активність чи спосіб життя? 2. Моменти прийняття рішення зайнятися власною справою.	Бесіда, диспут
5	Формування місії власного бізнесу 1. Сутність і завдання місії. 2. Види місій.	Бесіда, пояснення

	<p>3. Чинники, що враховуються при розробці місії.</p> <p>4. Характеристика методів розробки місії.</p>	
6	<p>Головні етапи створення власного бізнесу</p> <p>1. Все починається з бізнес-ідеї.</p> <p>2. Створюємо бізнес-план.</p> <p>3. Реєструємо бізнес.</p> <p>4. Де взяти гроші на старт і розвиток бізнесу.</p>	Лекція у формі діалогу
7	<p>Бізнес – ідеї та її критерії оцінки</p> <p>1. Список перспективних бізнес-ідей в різних напрямках.</p> <p>2. ТОП -20 бізнес ідей XXI століття.</p> <p>3. Джерела пошуку нових ідей.</p> <p>4. Оцінювання бізнес-ідеї.</p>	Перегляд відеороликів, обговорення, практична робота
8	<p>Розвиток та ефективне управління бізнесу</p> <p>1. Основні складові розвитку бізнесу та характеристика його складових.</p> <p>2. Система управління бізнесом.</p> <p>3. Умови формування ефективної системи управління розвитком бізнесу в умовах глобалізації.</p>	Лекція у формі діалогу, створення ситуації інтересу у процесі викладення
9	<p>Бізнес-модель нового бізнесу</p> <p>1. Поняття бізнес-моделей.</p> <p>2. Аналіз бізнес-моделей.</p> <p>3. Побудова і вдосконалення бізнес-моделей нового бізнесу.</p>	Лекція у формі діалогу, практична робота
10	<p>Бізнес-планування у підприємницькій діяльності.</p> <p>1. Сутність бізнес-планування.</p> <p>2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.</p> <p>3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану.</p> <p>4. Презентація бізнес-плану.</p>	Лекція у формі діалогу, робота з роздрукованим опорним матеріалом
11	<p>Організаційні форми бізнесу.</p> <p>1. Розвиток підприємницької діяльності в Україні.</p> <p>2. Основні форми підприємництва.</p> <p>3. Види бізнесу та їх спецпідтримка.</p>	Перегляд відеороликів та їх обговорення
12	<p>Організація власного бізнесу</p> <p>1. Засновницькі документи.</p> <p>2. Авансований капітал.</p> <p>3. Державна реєстрація юридичних та фізичних осіб.</p> <p>4. Ліквідація бізнесу.</p>	Лекція у формі діалогу, створення ситуації інтересу у процесі викладення
13	<p>Розрахунки, доходи та прибутки у бізнесі</p> <p>1. Організація розрахунків у бізнесі.</p> <p>2. Доходи та прибутки у бізнесі.</p>	Лекція у формі діалогу, тестування
14	<p>Витрати у бізнесі</p> <p>1. Поняття витрат та їх класифікація для визначення собівартості і фінансових результатів.</p> <p>2. Класифікація витрат для контролю і прийняття управлінських рішень.</p> <p>3. Резерви економії витрат.</p>	Лекція у формі діалогу, пояснення
15	<p>Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» (CVP) як інструмент оцінки перспектив бізнесу</p> <p>1. Сутність та показники, що використовуються під час CVP-аналізу.</p> <p>2. Визначення точки беззбитковості.</p> <p>3. Цільове планування прибутку.</p> <p>4. Визначення впливу зміни обсягу реалізації на прибуток.</p>	Лекція у формі діалогу, практична робота

3.2. Види самостійної роботи

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Види самостійної роботи	Кількість годин
Підготовка до аудиторних занять на основі опрацьованого матеріалу	10
Додаткове опрацювання окремих тем програми або їх частин	10
Оформлення, підготовка до захисту презентації індивідуального творчого завдання – Міні – проєкт «Моя бізнес-ідея»	40
Всього	60

3.3. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер, мобільні пристрої);

Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;

OS: Windows, Android, iOS;

Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge;

Програмне забезпечення: Word, PowerPoint, Excel.

Сервіси відеозв'язку: Google Meet, Zoom, Skype

Система електронного навчання Moodle 3.9;

Онлайн-сервіс графічного дизайну Canva https://about.canva.com/ru_ru/ ;

онлайн платформа послуг для бізнесу MEREZHA <https://www.merezha.ua/about> ;

Онлайн платформа "Дія. Бізнес" <https://business.diia.gov.ua/>;

Он-лайн журнал "Бізнес" <https://business.ua/>

4. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється в формі заліку.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Суть бізнесу.
2. Мета бізнесу.
3. Рушійні сили бізнесу.
4. Основні ознаки бізнесу.
5. Навички XXI століття.
6. Основні навички бізнесмена.
7. Як працює нетворкінг.
8. Принципи та стилі лідерства у бізнесі.
9. 21 обов'язкова якість лідера.
10. Стимулювання як інструмент управління мотивацією бізнесмена.
11. Форми стимулювання.
12. Основні стимули в практиці управління.
13. Основні стимули для бізнесмена.
14. Бізнес як ділова активність чи спосіб життя?
15. Моменти прийняття рішення зайнятися власною справою.
16. Сутність і завдання місії.
17. Види місій.
18. Чинники, що враховуються при розробці місії.
19. Характеристика методів розробки місії.
20. Все починається з бізнес-ідеї.
21. Створюємо бізнес-план.
22. Реєструємо бізнес.
23. Де взяти гроші на старт і розвиток бізнесу.
24. Список перспективних бізнес-ідей в різних напрямках.

25. ТОП -20 бізнес ідей XXI століття.
26. Джерела пошуку нових ідей.
27. Оцінювання бізнес-ідеї.
28. Основні складові розвитку бізнесу та характеристика його складових.
29. Система управління бізнесом.
30. Умови формування ефективної системи управління розвитком бізнесу в умовах глобалізації.
31. Поняття бізнес-моделей.
32. Аналіз бізнес-моделей.
33. Побудова і вдосконалення бізнес-моделей нового бізнесу.
34. Розвиток підприємницької діяльності в Україні.
35. Основні форми підприємництва.
36. Види бізнесу та їх спецпідтримка.
37. Засновницькі документи.
38. Авансований капітал.
39. Державна реєстрація юридичних та фізичних осіб.
40. Ліквідація бізнесу.
41. Організація розрахунків у бізнесі.
42. Доходи та прибутки у бізнесі.
43. Поняття витрат та їх класифікація для визначення собівартості і фінансових результатів.
44. Класифікація витрат для контролю і прийняття управлінських рішень.
45. Резерви економії витрат.
46. Сутність та показники, що використовуються під час CVP-аналізу.
47. Визначення точки беззбитковості.
48. Цільове планування прибутку.
49. Визначення впливу зміни обсягу реалізації на прибуток.

5. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма:

№ теми	Форми оцінювання	Кількість балів min-max
1	Команда робота	2-4
2	Практична робота	3-5
3	Тестування	2-4
4	Опитування	1-2
5	Опитування	1-2
6	Опитування	1-2
7	Практична робота	3-5
8	Тестування	2-4
9	Практична робота	3-5
10	Презентація	3-5
11	Опитування	1-2
12	Опитування	1-2
13	Тестування	2-4
14	Опитування	1-2
15	Опитування	1-2
	Індивідуальне творче завдання міні-проект «Моя бізнес-ідея»	10-15
	За семестр	36-60
	Залік	24-40
	Всього	60-100

Наукова робота студентів та/або неформальна освіта з тематики курсу передбачає наступне оцінювання:

- участь в науково-дослідній роботі (з опублікуванням тез, статті), виступи у наукових гуртках і конференціях, участь у внутрівузівських олімпіадах – до 10 балів;
- неформальна освіта (наявність сертифікату, що відповідає тематиці курсу) – до 25 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		<i>залік</i>
90 - 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	задовільно
35- 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

6.1. Основні:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. 436-V. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про підприємництво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/698-12#Text>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-19#Text>
4. Колот А. М. Створення власного бізнесу [Електронний ресурс]: навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко, та ін. — К. : КНЕУ, 2017. — 311 [1] с.
5. Кісельов А.П. Основи бізнесу: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. – 191 с
6. Петрашко Л. П. Корпоративна відповідальність: крос культурні моделі та бізнес - практики: монографія / Л. П. Петрашко. – К.: КНЕУ, 2013.
7. Просторова організація бізнесу в регіонах України: форми та механізми регулювання: монографія у 2-х томах. Т.2 / НАН України. Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України»; наук. ред. М.І. Мельник. Львів, 2019. 330 с.
8. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
9. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.
10. Підприємництво і бізнес-культура : підручник / Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан [та ін.] / за заг. ред. Л. О. Лігоненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 508 с.
11. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник / І. М. Посохов. – Харків : НТУ «ХП», 2015. – 220 с.
12. Виноградська А. М. Основи підприємництва : навч. посібник / А. М. Виноградська. 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
13. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура: підручник / Л. О. Лігоненко, Г. Л. Піратовський, І. В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л. О. Лігоненко. – К.: КНТЕУ, 2011. – 508 с.

14. Торговельне підприємництво: монографія / за наук. ред. С. В. Князя. – Л.: Львівська Політехніка, 2015. – 724 с.

7.2. Додаткові:

1. Вишневська О.А. Підприємницький ризик в управлінні конкурентоспроможністю підприємства / Вишневська О.А. // Економіка і суспільство. – 2016. – Випуск №7. – С. 232-237.
2. Краснокутська Н. С. Підприємницький потенціал як фактор розвитку торговельних підприємств: монографія / Н. С. Краснокутська, І. Г. Бубенець, О. Є Чатченко. – Х : «Лідер», 2015. – 175 с.

7.3. Ресурси інтернет:

1. Журналу Бізнес. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.ua/>
2. Бізнес платформа MEREZHA. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.merezha.com.ua/>
3. Бізнес-платформа – МІМ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mim.kiev.ua/ru/business-platform>
4. Портал для підприємців. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sme.gov.ua/>
5. Що потрібно зробити для розвитку малого бізнесу? – погляд експерта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtkt.ua/state/entrepreneurship/54461>
6. Бізнес-ідеї, яких ще немає в Україні. [Електронний ресурс]. <https://mebly.net/biznes-ideyi-yakih-shhe-nemaye-v-ukrayini.html>
7. Приватні підприємства: які переваги і недоліки та як зареєструвати? – Режим доступу: <https://www.pravoconsult.com.ua/perevagi-ta-nedoliki-privatnogo-pidpriyemstva-yak-jogo-zareyestruvati/>
8. Крок до мрії про власний бізнес. Як працює програма доступних кредитів? – Режим доступу: – Режим доступу: <https://petropavlivka.city/read/card/64868/krok-do-mrii-pro-vlasnij-biznes-yak-pracuye-programa-dostupnih-kreditiv>
9. Як великий бізнес може допомогти дрібним і середнім. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/mnenie/yak-velykiy-biznes-mozhe-dopomohty-dribnym-i-serednim-pidpriyemtsiam-536943.html>
10. Антикризовий бізнес. Як бізнесу навчитися заробляти в умовах невизначеності? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.divergentwoman.com/tpost/vezydy7f4s-antikrizovii-bznes-yak-bznesu-navchitisy>
11. Бізнес з нуля для початківців. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bankchart.com.ua/biznes/biznes_start/statti/biznes_z_nulya_dlya_pochatkivtsiv
12. Цікаві приклади соціального підприємництва у світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gurt.org.ua/articles/29066/>
13. П'ять джерел зростання бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://strategic-ua.com/>

8. Дистанційна підтримка курсу:

Тексти лекцій, презентації, відео, завдання, актуальні публікації та додаткові матеріали розміщені в системі дистанційного навчання Moodle.

Список ключових слів англійською мовою до робочої програми з тренінг-курсу «Основи бізнесу»

Ключові слова	
англійська	українська
1. Business	1. Бізнес
2. Business ideas	2. Бізнес-ідеї
3. Innovation	3. Інновації
4. Profit	4. Прибуток
5. Business plan	5. Бізнес-план
6. Market	6. Ринок

7. Development strategy	7. Стратегія розвитку
8. Environment	8. Середовище
9. Mechanism	9. Механізм
10. Activity	10. Діяльність
11. Company	11. Компанія
12. Recourses	12. Ресурси
13. Finances	13. Фінанси
14. Goods for sale	14. Товари для продажу
15. Services	15. Послуги
16. Effectiveness	16. Ефективність
17. Competition	17. Конкуренція
18. Methods	18. Методи
19. Management	19. Управління
20. Risks	20. Ризики
21. Competitiveness	21. Конкурентоспроможність